

CSAPADÉKKÉPZŐDÉSI- és OLDÓDÁSI egyensúlyok

Oldhatósági szorzatok

vegyület	L	vegyület	L	vegyület	L
AgBr	$1,00 \cdot 10^{-12}$	CdCO ₃	$5,25 \cdot 10^{-12}$	Mg ₃ (AsO ₄) ₂	$2,09 \cdot 10^{-20}$
AgBrO ₃	$5,20 \cdot 10^{-5}$	Cd(OH) ₂	$5,00 \cdot 10^{-15}$	MgCO ₃	$1,00 \cdot 10^{-5}$
AgCl	$1,83 \cdot 10^{-10}$	CdS	$3,60 \cdot 10^{-29}$	MgF ₂	$6,31 \cdot 10^{-9}$
AgCN	$2,19 \cdot 10^{-16}$	Co(OH) ₂	$2,00 \cdot 10^{-16}$	Mg(OH) ₂	$1,20 \cdot 10^{-11}$
Ag ₂ CO ₃	$6,46 \cdot 10^{-12}$	Co ₃ (PO ₄) ₂	$1,00 \cdot 10^{-35}$	MnS	$7,00 \cdot 10^{-16}$
Ag ₂ (COO) ₂	$1,00 \cdot 10^{-11}$	CoS-α (friss)	$4,00 \cdot 10^{-21}$	Ni(OH) ₂	$3,20 \cdot 10^{-15}$
Ag ₂ CrO ₄	$2,45 \cdot 10^{-12}$	CoS-β	$1,90 \cdot 10^{-27}$	PbCO ₃	$7,24 \cdot 10^{-14}$
Ag ₄ [Fe(CN) ₆]	$1,50 \cdot 10^{-41}$	Cr(OH) ₃	$1,00 \cdot 10^{-30}$	Pb(COO) ₂	$4,80 \cdot 10^{-10}$
AgI	$8,30 \cdot 10^{-17}$	CuCO ₃	$2,34 \cdot 10^{-10}$	PbCl ₂	$2,12 \cdot 10^{-5}$
AgNO ₂	$6,00 \cdot 10^{-4}$	CuCl	$1,20 \cdot 10^{-6}$	PbCrO ₄	$2,82 \cdot 10^{-13}$
Ag ₃ PO ₄	$1,80 \cdot 10^{-18}$	CuCrO ₄	$3,63 \cdot 10^{-6}$	PbClF	$2,80 \cdot 10^{-9}$
AgSCN	$1,10 \cdot 10^{-12}$	CuI	$1,10 \cdot 10^{-12}$	PbF ₂	$3,20 \cdot 10^{-8}$
Ag ₂ S	$2,00 \cdot 10^{-50}$	Cu(IO ₃)	$7,40 \cdot 10^{-8}$	PbI ₂	$1,40 \cdot 10^{-9}$
Ag ₂ SO ₄	$1,48 \cdot 10^{-5}$	Cu(OH) ₂	$2,00 \cdot 10^{-16}$	Pb ₃ (PO ₄) ₂	$1,50 \cdot 10^{-32}$
Al(OH) ₃	$2,00 \cdot 10^{-32}$	CuS	$2,51 \cdot 10^{-48}$	PbS	$3,16 \cdot 10^{-28}$
BaCO ₃	$4,90 \cdot 10^{-9}$	Cu ₂ S	$2,00 \cdot 10^{-47}$	PbSO ₄	$1,06 \cdot 10^{-8}$
Ba(COO) ₂	$1,20 \cdot 10^{-7}$	CuSCN	$1,60 \cdot 10^{-11}$	Pd(OH) ₂	$1,00 \cdot 10^{-31}$
BaCrO ₄	$1,60 \cdot 10^{-10}$	Fe(OH) ₂	$9,80 \cdot 10^{-15}$	Sb ₂ S ₃	$2,00 \cdot 10^{-93}$
BaSO ₄	$1,00 \cdot 10^{-10}$	Fe(OH) ₃	$1,10 \cdot 10^{-36}$	SrCrO ₄	$3,20 \cdot 10^{-5}$
Bi(OH) ₃	$1,60 \cdot 10^{-31}$	FeS	$6,31 \cdot 10^{-18}$	TlBrO ₃	$8,50 \cdot 10^{-5}$
Bi ₂ S ₃	$1,60 \cdot 10^{-99}$	Hg ₂ Cl ₂	$1,30 \cdot 10^{-18}$	TlI	$8,90 \cdot 10^{-8}$
CaCO ₃	$5,55 \cdot 10^{-9}$	HgI ₂	$3,20 \cdot 10^{-29}$	Zn(OH) ₂	$1,00 \cdot 10^{-17}$
Ca(COO) ₂	$2,57 \cdot 10^{-9}$	HgS	$3,00 \cdot 10^{-54}$	ZnCO ₃	$1,66 \cdot 10^{-11}$
Ca-tartarát	$7,70 \cdot 10^{-7}$	KClO ₄	$1,07 \cdot 10^{-2}$	ZnS	$2,00 \cdot 10^{-24}$
Ca(OH) ₂	$9,33 \cdot 10^{-6}$	KH-tartarát	$3,80 \cdot 10^{-4}$		
CaSO ₄	$2,45 \cdot 10^{-5}$	Li ₂ CO ₃	$1,70 \cdot 10^{-3}$		

133. 0,100 g PbSO₄ hány %-a oldódik fel 100 cm³ szobahőmérsékletű vízben?
(Mt = 303,3) 3,12 %

134. 1,75 g CaSO₄ hány %-a oldódik fel 150,0 cm³ szobahőmérsékletű tiszta vízben? (Mt = 136,1) 5,77 %

135. Hány mg FeS oldódik 100,0 cm³ tiszta vízben? (Mt = 87,91) (A szulfid hidrolízisétől eltekintünk. NB! Nem igaz!) $m = 2,21 \cdot 10^{-5}$ mg

136. Melyik oldatban a legnagyobb a karbonátion-koncentráció: a CdCO₃, a CuCO₃ vagy az PbCO₃ telített oldatában? (A karbonát hidrolízisétől tekintünk el! NB! Nem igaz!)
 $CuCO_3: 1,53 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3 >$
 $> CdCO_3: 2,29 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3 > PbCO_3: 2,67 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$

137. Mekkora az ólom(II)-foszfát oldhatósága 25 °C-on? (A foszfát hidrolízisétől tekintünk el!)
 $S = 1,69 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$

138. A magnézium(II)ion melyik sójának telített oldatában legnagyobb – a hidrolízistől eltekintve – az egyensúlyi magnézium(II)ion-koncentráció: a MgCO₃-, MgF₂-, Mg(OH)₂- vagy Mg₃(AsO₄)₂-oldatban?
 $MgCO_3 > MgF_2 > Mg(OH)_2 > Mg_3(AsO_4)_2$
 $3,16 \cdot 10^{-3} > 1,16 \cdot 10^{-3} > 1,44 \cdot 10^{-4} > 4,54 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$

139. Mennyi az Ag₂CrO₄ oldhatósági szorzata, ha telített oldata 8,49·10⁻⁵ mol/dm³ koncentrációjú?
 $L = 2,45 \cdot 10^{-12}$

140. Hány g BaSO₄ oldódik fel 1000 cm³ 0,00100 mol/dm³ koncentrációjú K₂SO₄-oldatban? (Mt = 233,4) $m = 0,0232$ mg

141. Mennyi az AgCl oldhatósági szorzata, ha 1,00 dm³ 0,0100 mol/dm³ koncentrációjú AgNO₃-oldatban 2,623·10⁻⁶ g AgCl oldódik fel? (Mt = 143,3)
 $L = 1,83 \cdot 10^{-10}$

142. Mekkora az AgCl oldhatósága 3,00-as pH-jú HCl-as közegben?
 $S = 1,83 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$

143. Mennyi ólom(II)iont adhatunk 0,00200 mol/dm³ koncentrációjú K₂CrO₄-oldathoz anélkül, hogy csapadékkiválás indulna meg?
 $c < 1,41 \cdot 10^{-10} \text{ mol/dm}^3$

144. Hány g K₂SO₄-ot kell 1,00 dm³ telített Ag₂SO₄-oldathoz adni, hogy az ezüst(I)ion koncentrációja egyötödére csökkenjen? (Mt = 174,3) $m = 66,8$ g

145. Mekkora a pH-ja a telített Mg(OH)_2 -oldatnak? $pH = 10,46$
146. Számítsuk ki a telített Mg(OH)_2 -oldat magnézium(II)-koncentrációját
 a/ $0,050 \text{ mol/dm}^3$ NaOH-koncentráció,
 b/ $1,00 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ NaOH-koncentráció mellett!
 $[\text{Mg}^{2+}]$: a/ $4,8 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3$, b/ $1,15 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$ (iterálással)
147. Válik-e le csapadék 1,50-es pH-ra pufferolt $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú vas(III)-klorid oldatból? $3,16 \cdot 10^{-40} < L$, tehát nem.
148. Mekkora pH-n kezd leválni a $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú MgCl_2 -oldatból a Mg(OH)_2 ? $pH = 9,54$
149. Mekkora pH-értéknél kezd leválni az Al(OH)_3 a $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú AlCl_3 -oldatból? $pH = 4,10$
150. A $0,0200 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Cr(III)-oldatból frissen leválasztott hidroxid-csapadékot HCl-gáz bevezetésével oldjuk. Mekkora pH-n oldódik fel a csapadék? ($\Delta V \sim 0$) $pH < 4,57$
151. Vas(II) és vas(III)-ionokra egyaránt $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú oldat pH-ját tömény lúggal ($\Delta V \sim 0$) 3,00, 5,00 7,00 végül 9,00-re emeljük. Adja meg az oldatban a kétféle vasion koncentrációját! (A vas(II)-ion szinte pillanatszerű oxidációjától eltekintünk!)
 $[\text{Fe}^{2+}]$ rendre: $0,010 \text{ mol/dm}^3$, $0,010 \text{ mol/dm}^3$, $0,010 \text{ mol/dm}^3$,
 $9,8 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$; $[\text{Fe}^{3+}]$ rendre: $1,10 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$,
 $1,10 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3$, $1,10 \cdot 10^{-15} \text{ mol/dm}^3$, $1,10 \cdot 10^{-21} \text{ mol/dm}^3$
152. Mekkora az alábbi vizes oldatok pH-ja:
 a/ Ni(OH)_2 telített oldata?
 b/ Fe(OH)_3 telített oldata? pH : 9,27, 7,00
153. Mekkora a Fe(OH)_3 oldhatósága tiszta vízben? $S = 1,1 \cdot 10^{-15} \text{ mol/dm}^3$
154. Számítsuk ki a Li_2CO_3 oldhatósági szorzata alapján, hogy
 a/ hány mól Na_2CO_3 kell $1,00 \text{ dm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ LiOH -oldathoz,
 b/ hány mól Li_2SO_4 kell $1,00 \text{ dm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ Na_2CO_3 -oldathoz, hogy a csapadékleválás megkezdődjék? $n = 0,17 \text{ mól ill. } 0,0652 \text{ mól}$
155. Számítsuk ki valamennyi ion egyensúlyi koncentrációját azokban a oldatokban, amelyek úgy keletkeztek hogy $16,3 \text{ cm}^3$ $0,144 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú MgSO_4 -oldatot elegyítettünk $69,2 \text{ cm}^3$
 a/ $0,0300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KBr -oldattal,
 b/ $0,0300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KOH -oldattal,
 c/ $0,0300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú BaI_2 -oldattal,
 d/ $0,0300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Ba(OH)_2 -oldattal!
 a/ $[\text{Mg}^{2+}] = [\text{SO}_4^{2-}] = 0,0275 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{K}^+] = [\text{Br}^-] = 0,0243 \text{ mol/dm}^3$;
 b/ $[\text{SO}_4^{2-}] = 0,0275 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{K}^+] = 0,0243 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Mg}^{2+}] = 0,0154 \text{ mol/dm}^3$,
 $[\text{OH}^-] = 2,80 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$; c/ $[\text{Mg}^{2+}] = 0,0275 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{I}^-] = 0,0486 \text{ mol/dm}^3$,
 $[\text{Ba}^{2+}] = 3,13 \cdot 10^{-8} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{SO}_4^{2-}] = 3,20 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$; d/ $[\text{SO}_4^{2-}] = [\text{Mg}^{2+}] = 3,20 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Ba}^{2+}] = 3,13 \cdot 10^{-8} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{OH}^-] = 6,1 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$
156. Igazoljuk számítással, hogy $\sim 5 \text{ cm}^3$ oldatból 1 csepp ($\sim 0,05 \text{ cm}^3$) gipszes vízzel a báriumion kimutatható! Igen, ha $c(\text{Ba}^{2+}) > 2,14 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$
157. Leválaszt-e 1:1 arányú elegyítés esetén a telített gipszes víz a báriumionkra nézve $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ oldatból BaSO_4 csapadékot? Igen, $1,24 \cdot 10^{-5} > L$
158. Leszűrt gipszes vizet 1:1 térfogatarányban CaCl_2 -oldattal elegyítünk. Hány mg $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ ($M_t = 172,2$) válik ki az elegy $1,00 \text{ cm}^3$ -éből, ha
 a/ a CaCl_2 -oldat koncentrációja $0,00100 \text{ mol/dm}^3$?
 b/ a CaCl_2 -oldat koncentrációja $0,100 \text{ mol/dm}^3$?
 a/ Nem válik le, $7,36 \cdot 10^{-6} < L$, b/ $m = 0,343 \text{ mg}$
159. MgCl_2 -ot $0,100 \text{ mol/dm}^3$ NH_3 -oldat és $0,100 \text{ mol/dm}^3$ NH_4Cl -oldat 1:1 arányú elegyében oldunk. Hány mg MgCl_2 oldható fel 100 cm^3 elegyben? ($M_t = 95,21$) $m = 373 \text{ mg}$
160. $20,0 \text{ cm}^3$ $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú ammónia-oldatot és $20,0 \text{ cm}^3$ $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú MgCl_2 -oldatot elegyítünk. Hány gramm ammónium-kloridot kell feloldani az elegyben, hogy a levált csapadék feloldódjon? ($M_t = 53,5$) $3,82 \text{ g}$
161. Magnéziamixtúrát készítünk, amely magnézium(II)ionra $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú. Hány g NH_4Cl -ot kell $1,00 \text{ dm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú NH_3 -oldathoz adni, hogy az oldatból a fenti magnézium(II)ion koncentrációnál ne váljon le Mg(OH)_2 csapadék? ($M_t = 53,50$) $m = 8,56 \text{ g}$

162. 100 cm^3 $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú NH_3 -oldat $3,00 \text{ mg}$ Mg(OH)_2 üledékkel van egyensúlyban. Hány g NH_4Cl -ot kell feloldani az oldatban, hogy a csapadék feloldódjon? ($M_{\text{t}(\text{Mg(OH)}_2)} = 58,33$, $M_{\text{t}(\text{NH}_4\text{Cl})} = 53,50$)
 $m = 0,0677 \text{ g} (???)$
163. $20,0 \text{ cm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú kalcium-klorid-oldatot $30,0 \text{ cm}^3$ $13,08 \text{ pH}$ -jú nátrium-hidroxid-oldattal elegyítünk. A keletkezett oldat pH -ja $12,38$.
 a/ Mekkora a kalcium-hidroxid oldhatósági szorzata?
 b/ Hány mól csapadék vált le? $L = 9,22 \cdot 10^{-6}$, $1,20 \cdot 10^{-3} \text{ mól}$
164. Mekkora a Cu(II) ionok koncentrációja
 a/ telített Cu(II)_2 -oldatban?
 b/ Cu(II)_2 -tal telített $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Cu^{2+} -oldatban?
 c/ Cu(II)_2 -tal telített $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KIO_3 -oldatban?
 d/ Cu(II)_2 -tal telített $1,00 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú CuCl_2 -oldatban?
 $A [\text{Cu}^{2+}]$ rendre: $2,64 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $0,100 \text{ mol/dm}^3$,
 $7,40 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$, $3,35 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ (3-ad fokú, iterálható)
165. Frissen készített telített AgCl oldat hány cm^3 -e elegendő ahhoz, hogy $1,00 \text{ dm}^3$ $1,00 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KBr -oldatban megindítsa a csapadék leválását?
 $V = 0,074 \text{ cm}^3$
166. Mennyi az egyes ionfélések koncentrációja AgCl -ra és AgI -ra egyidejűleg telített oldatban?
 $[\text{Ag}^+] \approx [\text{Cl}^-] = 1,35 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{I}^-] = 6,15 \cdot 10^{-12} \text{ mol/dm}^3$
167. $1,00 \text{ g}$ ólom-szulfát csapadékra $2,00 \text{ dm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú NaCl -oldatot öntünk. Az egyensúly beállása után mi lesz a csapadék összetétele? Adja meg a tömegét! ($M_{\text{t}(\text{PbSO}_4)} = 303,3$, $M_{\text{t}(\text{PbCl}_2)} = 278,1$)
 PbSO_4 , $0,938 \text{ g}$
168. $1,00 \text{ g}$ AgCl csapadékra $1,00 \text{ dm}^3$ $1,00 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú KBr -oldatot öntünk. Az egyensúly beállása után mekkora lesz az oldatban az ionok koncentrációja? Milyen és mennyi (mól) csapadék válik le? ($M_{\text{t}} = 143,3$)
 $[\text{Ag}^+] = 1,84 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Cl}^-] = 9,95 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$,
 $[\text{Br}^-] = 5,44 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$; leválik: $5,98 \cdot 10^{-3} \text{ mól AgCl}$ és $9,95 \cdot 10^{-4} \text{ mól AgBr}$
169. Telített PbClF -oldathoz azonos térfogatú telített PbF_2 -oldatot öntünk. Milyen lesz a csapadék összetétele?
 $3,25 \cdot 10^{-9} > L_{\text{PbClF}}$, leválik;
 PbF_2 nem, $L > 1,26 \cdot 10^{-8}$, és az PbClF leválása még csökkenti.
170. A TlCl és a TlSCN oldékonysága egyaránt $2,00 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$. Mennyi a tallium-, a klorid- ill. a rodanidion-koncentráció abban az oldatban, amely mindkét sóra telített?
 $[\text{Tl}^+] = 2,83 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Cl}^-] = [\text{SCN}^-] = 1,41 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$
171. A TlBrO_3 és az AgBrO_3 oldhatósága nem különbözik számottevően.
 a/ Mennyi a két só oldhatósága abban az oldatban, mely mindkét komponensre nézve telített?
 b/ Hogyan változik az AgBrO_3 oldékonysága (= mennyi AgBrO_3 megy oldatba), ha kb. 1 mól csapadékot is tartalmazó $1,00 \text{ dm}^3$ telített oldatba addig szórunk szilárd TlNO_3 -t, amíg az oldat tallium(I)ion-koncentrációja $1,00 \text{ mol/dm}^3$ lesz?
 c/ A csapadéktól elválasztott (szűrt) telített TlBrO_3 -oldathoz milyen koncentrációjú AgNO_3 -oldatot önthetünk 1:1 térfogatarányban anélkül, hogy csapadék válna le?
 $a/ S_{\text{Ag-bromát}} = 4,44 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $S_{\text{Tl-bromát}} = 7,26 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$;
 $b/ S = 0,612 \text{ mol/dm}^3$; $c/ c \leq 0,0226 \text{ mol/dm}^3$
172. Telített AgBr -oldat $1,00 \text{ dm}^3$ -hez $0,10 \text{ cm}^3$ $\text{K}_4[\text{Fe(CN)}_6]$ -oldatot adva az oldatban az ezüstionok és ferrocianidionok koncentrációja megegyezik.
 a/ Adja meg a reagens $\text{K}_4[\text{Fe(CN)}_6]$ -oldat koncentrációját!
 b/ Mekkora a levált csapadék anyagmennyisége (mól)?
 c/ Adja meg az oldatban az ionok egyensúlyi koncentrációját!
 $2,55 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$; $2,48 \cdot 10^{-7} \text{ mól}$; $[\text{Br}^-] = 1,00 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$,
 $[\text{Ag}^+] = [\text{Fe(CN)}_6^{4-}] = 6,84 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{K}^+] = 1,02 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$
173. Telített ólom-jodid-oldat $1,00 \text{ dm}^3$ -éhez hány mmól szilárd ólom-nitrátot kell adni, hogy az oldatban az ólomionok és jodidionok koncentrációja megegyezzen?
 $0,560 \text{ mmól}$
174. $1,00 \text{ dm}^3$ telített PbClF -oldatban, amely csapadékot is tartalmaz, annyi ezüst-nitrátot oldunk fel, hogy a kloridion koncentráció a harmadára csökkenjen. Hogyan változik közben az oldatba ment PbClF csapadék mennyisége?
 $1,73$ -szorosára nőtt
175. 100 cm^3 térfogatú, KCl -ra és KI -ra egyaránt $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú oldatban $1,00 \text{ g}$ ezüst-nitrátot ($M_{\text{t}} = 169,9$) oldunk fel.
 a/ Számítsuk ki az egyes ionfélések koncentrációját az oldatban!
 b/ Mi lesz a csapadék összetétele, ha $1,70 \text{ g}$ ezüst-nitrátot oldunk fel?
 $a/ [\text{Cl}^-] = 0,100 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{I}^-] = 0,0411 \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Ag}^+] = 2,02 \cdot 10^{-15} \text{ mol/dm}^3$
 $b/ [\text{Ag}^+] = [\text{I}^-] = 9,11 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3$ esetén az AgCl leválása is éppen megkezdődött: $9,1 \cdot 10^{-10} > L_{\text{AgCl}}$

176. 100 cm³ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú ezüst-nitrát-oldatban feloldunk egyidejűleg

a/ 3,00 - 3,00 mmól KI-ot, KBr-ot és KCl-ot,

b/ 0,500 - 0,500 g KI-t (Mt = 166,1), KBr-t (Mt = 119,0) és KCl-t (Mt = 74,55).

Számítsuk ki az egyes ionok koncentrációját az oldatokban!

A koncentrációk (mol/dm³): a/ [Ag⁺] = 1,00·10⁻², [Cl⁻] = 1,83·10⁻⁴, [Br⁻] = 1,00·10⁻¹⁰, [I⁻] = 8,30·10⁻¹⁵, [K⁺] = 9,00·10⁻², [NO₃⁻] = 0,100;

b/ [Ag⁺] = 4,67·10⁻⁹ mol/l, [Cl⁻] = 3,92·10⁻², [Br⁻] = 2,14·10⁻⁴, [I⁻] = 1,78·10⁻⁸, [K⁺] = 0,139, [NO₃⁻] = 0,100 mol/dm³

177. Káliumionokat mutatunk ki 1,00 mol/dm³ koncentrációjú NaClO₄-oldattal.

a/ 10,00 cm³ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú kálium(I)ion-oldathoz mekkora térfogatú reagenst kell adnunk, hogy meginduljon a csapadék leválása, de legfeljebb mennyi reagens alkalmazható, hogy még leváljon a csapadék?

b/ Vizsgáljuk meg, mi történik, ha 10,00 cm³ 0,010 mol/dm³ koncentrációjú kálium(I)ion-oldattal próbálkozunk?

a/ 1,38 cm³ < v < 72,07 cm³ b/ 2,5·10⁻⁴ < L, nem válik le

178. 10,0 cm³ 0,010 mol/dm³ koncentrációjú kalcium-klorid-oldathoz hány cm³ 0,010 mol/dm³ koncentrációjú kálium-szulfát oldatot kell adnunk, hogy

a/ éppen elkezdődjön a csapadék leválása,

b/ a levált csapadék tökéletesen feloldódjon? 7,52 cm³, 13,29 cm³

179. 100 cm³ 6,0·10⁻² mol/dm³ koncentrációjú Ca(NO₂)₂-oldathoz 1,0·10⁻² mol/dm³ koncentrációjú Ag₂SO₄-oldatot adagolunk. Csapadékleválást, majd oldódást tapasztalunk.

a/ Melyik csapadék vált le először, és hány cm³ Ag₂SO₄-oldat hatására?

b/ Melyik csapadék oldódott fel később, és hány cm³ Ag₂SO₄-oldat hatására? CaSO₄, v = 4,455 cm³; CaSO₄, v = 2244 cm³

180. a/ 100,0 cm³ vízben mekkora a feloldható vízmentes kalcium-oxalát mennyisége? (Mt = 128,1)

b/ 100,0 cm³ 2,00-es pH-jú oldatban mekkora a feloldható vízmentes kalcium-oxalát mennyisége?

a/ n = 5,07·10⁻⁶ mol, m = 6,49·10⁻⁴ g
b/ n = 6,95·10⁻⁵ mol, m = 8,91·10⁻³ g

181. Kimutatható-e pH = 3,00-as ecetsavas közegben a báriumion stronciumion mellett, ha a kimutatáshoz a kromationokat 0,100 mol/dm³ fölöslegben alkalmazzuk? Igen, BaCrO₄ leválik, SrCrO₄ csak c ≥ 1 mol/dm³ oldatból

182. Mennyire kell csökkenteni az oldat pH-ját, hogy a tiszta vízben oldhatóhoz képest százszorosára növekedjen a kalcium-oxalát oldhatósága?

pH = 0,77

183. Leválik-e az Ag₂SO₄ csapadék, ha 1,00 dm³ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú AgNO₃-oldathoz 0,250 cm³ 49,0 % (m/m)-os 1,380 g/cm³ sűrűségű H₂SO₄-oldatot cseppentünk? (Mt = 98,08) Éppen nem, 1,38·10⁻⁵ < L

184. Számítsa ki a BaSO₄ oldhatóságát, ha az oldatban a H₃O⁺ koncentrációja:

a/ 2,0 mol/dm³, b/ 0,50 mol/dm³, c/ 0,10 mol/dm³?

b/ Legfeljebb mennyire savanyíthatjuk meg az oldatot, hogy 0,1 %-ra megközelítsük az elméleti oldhatóságot?

S: 1,29·10⁻⁴ mol/dm³, 6,53·10⁻⁵ mol/dm³, 3,05·10⁻⁵; pH = 4,92

A H₂S oldhatósága vízben, ha pH < 8 c ≈ 0,1 mol/dm³

185. Elkezdődik-e a csapadék leválása 2,50-es pH-ra pufferolt 0,050 mol/dm³ koncentrációjú CoCl₂-oldatból, ha azt H₂S-nel telítjük?

5,46·10⁻²⁰ > L, igen

186. Mekkora a CdS, az Ag₂S és a Bi₂S₃ oldhatósága H₂S-nel telített

a/ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú HNO₃-oldatban?

b/ 0,0500 mol/dm³ koncentrációjú H₂SO₄-oldatban?

a/ 3,30·10⁻⁸ mol/dm³, 2,14·10⁻¹⁵ mol/dm³, 5,54·10⁻¹⁹ mol/dm³
b/ 1,13·10⁻⁸ mol/dm³, 1,25·10⁻¹⁵ mol/dm³, 1,11·10⁻¹⁹ mol/dm³

187. Mekkora pH-nál válik le H₂S-nel MnS csapadék 0,100 mol/dm³ koncentrációjú MnSO₄-oldatból? pH = 4,40

188. Mennyi az PbS oldhatósági szorzata, ha 200 cm³ 2,50-es pH-jú savoldatban 0,2569 mg PbS oldódik fel? (Mt = 239,2) L = 3,16·10⁻²⁸

189. Mekkora legyen az oldat pH-ja, hogy 1,00 dm³ térfogatban 1,00 g ZnS oldatban maradjon? (Mt = 97,5) pH = 1,12

190. Mekkora annak az oldatnak a pH-ja, amelyben az Sb₂S₃ oldhatósága 7,15·10⁻¹² mol/dm³? pH = 4,48

191. A kadmium(II)-oldatból, melynek pH-ja 1,00, H₂S-nel való telítés után sem válik le csapadék. Maximálisan hány mol/dm³ koncentrációjú lehet az oldat kadmiumionokra nézve? [Cd²⁺] < 3,30·10⁻⁸ mol/dm³

192. Az oldat savanyításával elérhető-e, hogy a $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Cd(II)- ill. Co(II)-oldatból ne váljon le csapadék H_2S hatására?
Cd: nem, Co: igen, ha $[\text{H}^+] \geq 0,0165 \text{ mol/dm}^3$
193. Válik-e le csapadék, ha telített CoS-oldathoz azonos térfogatú $\text{pH} = 1,00$ -re savanyított $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú bizmut-nitrát-oldatot öntünk?
Éppen nem, $2,59 \cdot 10^{-42} < 1,92 \cdot 10^{-41} = L$
194. Leválasztható-e $\text{pH} = 6,00$ -os, de nem pufferolt $0,00150 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú ZnCl_2 - ill. ZnSO_4 -oldatból a cinkionok 99,9 %-a ZnS csapadék formájában, ha az oldatot H_2S -gázzal telítjük?
 ZnCl_2 nem, $1,82 \cdot 10^{-24} < L$; ZnSO_4 éppen igen, $2,21 \cdot 10^{-24} > L$
195. $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Zn(II)-oldatból kénhidrogénnel nem válik le csapadék. Mekkora az oldat minimális koncentrációja
a/ HCl -ra nézve, ha ZnCl_2 -oldatot;
b/ H_2SO_4 -ra nézve, ha ZnCl_2 -oldatot;
c/ HCl -ra nézve, ha ZnSO_4 -oldatot;
d/ H_2SO_4 -ra nézve, ha ZnSO_4 -oldatot vizsgálunk?
 $([\text{H}^+] = 0,739 \text{ mol/dm}^3)$, $c_a = 0,739 \text{ mol/dm}^3$, $c_b = 0,727 \text{ mol/dm}^3$,
 $c_c = 0,837 \text{ mol/dm}^3$, $c_d = 0,824 \text{ mol/dm}^3$
196. $1,00 \text{ dm}^3$ erős sávval $\text{pH} = 1,00$ -re savanyított, ZnS -ra nézve telített oldatban hány gramm nátrium-acetátot kell feloldani, hogy a cinkionok 99,9 %-a csapadékként leváljon? ($\text{Mt} = 136$)
20,55 g
197. Mekkora a bárium-oxalát oldhatósága
a/ $\text{pH} = 3,00$ oldatban;
b/ $\text{pH} = 7,00$ oldatban;
c/ $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú oxálsav-oldatban;
d/ $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-hidrogén-oxalát-oldatban;
e/ $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-oxalát-oldatban;
f/ Az egyes oldatok pH -ja milyen irányba változik a csapadék oldódása közben?
 $S: 1,45 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $3,47 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$,
 $1,94 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $4,00 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3$, $1,20 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$,
nagyon kismértékben nő minden esetben
198. Válik-e le kobalt-foszfát csapadék, ha telített kobalt-hidroxid-oldatot azonos térfogatú $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú
a/ nátrium-dihidrogénfoszfát-oldattal
b/ dinátrium-hidrogénfoszfát-oldattal elegyítünk?
a/ nem, $8,70 \cdot 10^{-38} < L$; b/ igen, $4,41 \cdot 10^{-23} > L$
199. A kalciumionok hány %-a lesz csapadék formában, ha $20,0 \text{ cm}^3$ $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú CaCl_2 -oldathoz $20,0 \text{ cm}^3$ $0,0600 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-hidrogénkarbonát-oldatot öntünk, és pH -t pufferrel a NaHCO_3 -oldat pH -ján tartjuk?
99,60 %
200. A kalciumionok hány %-a választható le $0,0200 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú $\text{pH} = 1,00$ (nem pufferolt) oldatából azonos térfogatú $0,070 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-oxaláttal, ha
a/ a pH -t végig $1,30$ -nak tekintjük (azaz csak a hígulással számolunk);
b/ figyelembe vesszük az oxalátfelesleg hatását a pH -ra;
c/ ha semleges oldatból oxálsavval végezzük a leválasztást?
98,52 %, 99,58 %, 99,06 %
201. Hány cm^3 $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú egyértékű erős lúg oldatában oldható fel $0,50 \text{ g}$ frissen leválasztott Zn(OH)_2 ? ($\text{Mt} = 99,4$)
210 cm^3
202. A Cd(II)- és az Al(III)ion is $[\text{M(OH)}_4]^-$ összetételű komplexet képez. Ha dm^3 -enként $8,00 \text{ g}$ fém-hidroxidot tartalmaz az oldat, mekkora kiindulási hidroxid-koncentráció szükséges a csapadék teljes feloldódásához? ($\text{Mt} = 146,4$ ill. $78,01$)
Cd: $c \geq 3,41 \text{ mol/dm}^3$, Al: $c \geq 0,109 \text{ mol/dm}^3$
203. Mekkora a kiindulási NH_3 -koncentráció abban az oldatban, amelynek 200 cm^3 -e $0,020 \text{ mol}$ AgCl -ot old fel és tart oldatban?
 $c = 1,99 \text{ mol/dm}^3$
204. 100 cm^3 $[\text{Ag(NH}_3)_2]\text{Cl}$ -ra nézve $0,050 \text{ mol/dm}^3$, NH_3 -főlöslégre nézve $1,00 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú oldathoz hány cm^3 $10,0 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú HNO_3 -at kell adni, hogy meginduljon a csapadék leválása?
 $v = 1,03 \text{ cm}^3$
205. Ezüst-kloridot ammónia-oldatban oldunk fel. A képződő diamin komplex hány %-a van „szabad” ezüst(I)ion formában, ha az alkalmazott NH_3 -felesleg $0,100 \text{ mol/dm}^3$?
 $5,88 \cdot 10^{-4} \%$
206. 100 mg AgCl -ot oldunk 500 cm^3 $0,300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú NH_3 -oldatban. Számítsuk ki az egyensúlyi ezüst(I)ion-koncentrációt! ($\text{Mt} = 143,3$)
 $[\text{Ag}^+] = 9,34 \cdot 10^{-10} \text{ mol/dm}^3$
207. Számítsuk ki az AgSCN oldhatóságát abban az oldatban, amely NH_4SCN -ra nézve $0,010 \text{ mol/dm}^3$, NH_3 -ra nézve $0,0010 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú!
 $S = 2,22 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3$

208. A/ Hány mól AgCl oldódik fel 1,00 dm³ 1,00 mol/dm³ koncentrációjú NH₃-oldatban? Számítsuk ki az oldatban levő részecskék koncentrációját is!

B/ Hány mól AgBr, AgI és AgCN oldódik fel 1,00 dm³ 1,00 mol/dm³ koncentrációjú NH₃-oldatban?

$$\begin{aligned} A/ \quad n_{AgCl} &= 5,01 \cdot 10^{-2} \text{ mól}; \quad [Cl^-] = 5,01 \cdot 10^{-2} \text{ mól/dm}^3; \\ [NH_3] &= 0,900 \text{ mol/dm}^3; \quad [Ag^+] = 3,64 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3, \\ [Ag(NH_3)_2^+] &= 5,01 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3; \quad [Ag(NH_3)^+] = 7,34 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3, \\ B/ \quad n_{AgBr} &= 4,09 \cdot 10^{-3} \text{ mól}, \quad n_{AgI} = 3,75 \cdot 10^{-5} \text{ mól}, \quad n_{AgCN} = \dots\dots\dots? \end{aligned}$$

209. Mekkora az egyensúlyi ezüst(I)ion-koncentráció, ha 50,0 cm³ 0,0100 mol/dm³ koncentrációjú AgNO₃- és 50,0 cm³ 3,00 mol/dm³ koncentrációjú NH₃-oldatot összeöntünk (AV=0)? Maximálisan hány mól kloridion adható az oldathoz anélkül, hogy AgCl csapadék válna le?

$$[Ag^+] = 1,33 \cdot 10^{-10} \text{ mol/dm}^3, \quad n_{Klorid} = 0,138 \text{ mól}$$

210. Hány g AgBr oldódik 200 cm³ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú NaCN-oldatban? (Mt = 187,8)

$$m = 1,88 \text{ g}$$

211. Hány mol/dm³ koncentrációjának kell lenni NH₃-ra nézve az oldatnak, hogy dm³-enként 1,0 · 10⁻² mól a/ AgCl-ot, b/ AgBr-ot c/ AgI-ot d/ AgCN-ot tartalmazzon oldott állapotban?

$$c_a = 0,179 \text{ mol/dm}^3, \quad c_b = 2,42 \text{ mol/dm}^3, \quad c_c = \text{értelmetlen}, \quad c_d = \dots\dots\dots?$$

212. Mekkora a cianidion egyensúlyi koncentrációja abban az oldatban, melynek 1,00 dm³-ében 1,40 g AgCN oldódik fel? (Mt = 133,9)

$$[CN^-] = 6,74 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$$

213. Feloldódik-e 0,110 mol AgCl-, AgBr-, AgI- ill. AgCN-csapadék 1,00 dm³ KCN-oldatban (= mennyi az ehhez szükséges minimális KCN-koncentráció) és mennyi a CN⁻ egyensúlyi koncentrációja?

$$\begin{aligned} AgCl: \quad c_{CN^-} &> 0,220 \text{ mol/dm}^3, \quad [CN^-] = 9,66 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3; \\ AgBr: \quad c_{CN^-} &> 0,220_1 \text{ mol/dm}^3, \quad [CN^-] = 1,31 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3; \\ AgI: \quad c_{CN^-} &> 0,2214 \text{ mol/dm}^3, \quad [CN^-] = 1,43 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3; \\ AgCN: \quad c_{CN^-} &> 0,110_0 \text{ mol/dm}^3, \quad [CN^-] = 7,09 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3 \end{aligned}$$

214. 100 cm³ 0,0200 mol/dm³ koncentrációjú AgNO₃-oldathoz 100 cm³ 0,100 mol/dm³ koncentrációjú nátrium-tioszulfát-oldatot adunk. Mekkora klorid-, bromid-, ill. jodid-koncentrációnál válik le az oldatból ezüsthalogenid csapadék?

$$\begin{aligned} AgCl \text{ nem válik le;} \\ AgBr: \text{ ha } c_{Br^-} &> 0,291 \text{ mol/dm}^3; \quad AgI: \text{ ha } c_{I^-} > 2,41 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3 \end{aligned}$$

215. Mennyi legyen a cianidionok analitikai (teljes) koncentrációja abban az oldatban, mely 0,00100 mol/dm³ cink(II)iont tartalmaz, hogy 0,100 mol/dm³ karbonátió hatására még ne váljon le ZnCO₃ csapadék? (Az oldat pH-ján a protonálódási és hidroxokomplex képződési reakcióktól eltekintünk.)

$$c = 4,19 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$$

216. 0,0010 mól mennyiségű MX összetételű csapadék – melynek oldhatósági szorzata: $L_s = 1,0 \cdot 10^{-12}$ – 100 cm³ 1,00 mol/dm³ koncentrációjú NH₃-oldatban éppen feloldódik. A monoaminkomplex képződésétől eltekinthetünk. Számítsuk ki az oldatban a szabad fémion koncentrációját és a komplex stabilitási állandóját (β_2)!

$$[M^{2+}] = 1,0 \cdot 10^{-10} \text{ mol/dm}^3, \quad \lg \beta_2 = 8,02$$

217. Leválik-e az PbSO₄ csapadék, ha 200 cm³ 0,150 mol/dm³ koncentrációjú Pb(NO₃)₂-oldatot, 500 cm³ 0,500 mol/dm³ koncentrációjú KCN-oldatot és 500 cm³ 1,00 mol/dm³ koncentrációjú Na₂SO₄-oldatot öntünk össze? (A [Pb(CN)₄]²⁻ forma lesz jelen!) Ha nem válik le csapadék, akkor milyen koncentrációjú Na₂SO₄-oldat szükséges?

$$\text{Nem válik le, } c = 2,77 \text{ mol/dm}^3 \text{ Na}_2\text{SO}_4 \text{ kell}$$

218. Válik-e le csapadék abból az oldatból, melyet úgy készítettünk, hogy 5,00 mmól HgI₂-ot oldottunk 100 cm³ 1,00 mol/dm³ koncentrációjú HI-oldatban, és az oldatot a H₂S gázzal telítettük?

$$\text{Nem, } 1,22 \cdot 10^{-54} < L_{HgS}$$

219. Hány mmól H₂S-gázt vezethetünk be CdS csapadék leválása nélkül abba a 100 cm³ térfogatú oldatba, amelyben [Cd(NH₃)₄]²⁺ = 0,100 mol/dm³ és [NH₃] = 1,50 mol/dm³?

$$n = 1,74 \cdot 10^{-18} \text{ mmól}$$

220. Az oldat 0,050 mol/dm³ koncentrációjú Hg(II)- és Pb(II)-ionokra. Az oldatban az egyensúlyi jodidion koncentrációt szilárd KI adagolásával 1,00 mol/dm³-re állítjuk be. Adja meg milyen ionok találhatóak az oldatban és mekkora koncentrációban? Lehetséges-e a fenti oldatösszetétel, milyen csapadékok válnak ki és mekkora mennyiségben?

$$\begin{aligned} [HgI_2] &= 2,11 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3, \quad [Hg^{2+}]_{\max} = 21,7 \text{ mol/dm}^3, \text{ lehetséges az összetétel,} \\ [HgI_4^{2-}] &= 4,97 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3, \quad [HgI_3^-] = 2,92 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3, \\ [HgI^-] &= 5,44 \cdot 10^{-19} \text{ mol/dm}^3, \quad Hg^{2+} \text{ gyak. nincs } (10^{-32}) \\ [PbI_2] &= 1,40 \cdot 10^{-6} \text{ mol/dm}^3, \quad [Pb^{2+}]_{\max} = 1,14 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3, \\ \text{nem lehetséges az összetétel, } &4,99 \cdot 10^{-2} \text{ mól PbI}_2 \text{ csapadék válik ki dm}^3\text{-enként,} \\ [PbI_4^{2-}] &= 8,05 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3, \quad [PbI_3^-] = 3,21 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3, \\ [PbI^-] &= 6,71 \cdot 10^{-8} \text{ mol/dm}^3, \quad [Pb^{2+}] = 1,40 \cdot 10^{-9} \text{ mol/dm}^3 \end{aligned}$$

221. Kénhidrogénnel telített 1,00 mol/dm³ koncentrációjú HBr-oldatból válik-e ki HgS csapadék, ha az oldatban [Hg²⁺] = 0,010 mol/dm³?

$$\text{igen, } L' = 1,75 \cdot 10^{-10} < 1,00 \cdot 10^{-3}$$

222. Kénhidrogénnel telített 1,00 mol/dm³ koncentrációjú HI-oldatból válik-e ki Bi₂S₃ csapadék, ha az oldatban [Bi³⁺] = 0,010 mol/dm³?

$$\text{nem, } L' = 4,51 \cdot 10^3 > 1,00 \cdot 10^{-7}$$

223. Mekkora a MnS oldhatósági szorzata, ha 100 cm³ 0,0010 mol/dm³ koncentrációjú MnSO₄-oldatot és 900 cm³ 3,00 mol/dm³ koncentrációjú NH₃-oldatot összeöntve 0,78 cm³ 15,9 g/dm³ koncentrációjú Na₂S-oldatot tudunk még éppen feloldani anélkül, hogy csapadék válna le az oldatból?

$$L = 7,0 \cdot 10^{-16}$$

224. 0,080 mol/dm³ koncentrációjú [Ag(S₂O₃)₂]-oldatban a S₂O₃²⁻ egyensúlyi koncentrációja 0,200 mol/dm³. Hány g/dm³ koncentrációjú lehet legfeljebb az oldat jodidionra nézve? (At = 126,9)

$$c = 0,0167 \text{ g/dm}^3$$

225. Mekkora az AgCl oldhatósága tömény (36,0 m/m %-os $\rho = 1,018 \text{ g/cm}^3$) HCl-oldatban? (Mt = 36,46) (Vö. 142. feladat! NB! Aktivitásokkal kellene számolni.)

$$2,60 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$$

226. 10,0 cm³ 2,00 mol/dm³ koncentrációjú KI-oldathoz hány cm³ 0,0100 mol/dm³ koncentrációjú AgNO₃-oldatot kell önteni, hogy a csapadék leválása megkezdődjön?

$$0,0083 \text{ cm}^3$$

227. Feloldható-e 0,100 g kadmium-hidroxid (Mt = 146,4) 1,00 dm³

a/ reagens töménységű (0,100 mol/dm³)

b/ 2,00 mol/dm³ koncentrációjú kálium-jodid oldatban?

$$\text{a/ nem, } S = 6,01 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3 < c \quad \text{b/ igen, } S = 2,90 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3 > c$$

228. Mekkora egyensúlyi és totál tartaration koncentrációnál oldódik fel 1,00 dm³ pH = 8,00-ra pufferolt oldatban 10,0 mmól réz(II)-hidroxid csapadék?

$$[TT] = 5,34 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3, \quad c_{TT} = 0,0214 \text{ mol/dm}^3$$

229. 50,0 cm³ 0,0100 mol/dm³ koncentrációjú alumínium-nitrát-oldat pH-ja 2,00. Tömény lúggal fokozatosan emeljük a pH-t ($\Delta V = 0$). Adja meg a csapadék mennyiségét (mól), oldhatóságát, és azt, hogy az oldatban levő alumínium milyen formában van jelen, ha az oldat pH-ja:

a/ 4,00 b/ 6,00 c/ 8,00 d/ 10,00?

$$\text{a/ csapadék nincs, } S = 2,00 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3; \quad \text{b/ csap} \sim 5 \cdot 10^{-4} \text{ mól, } S = 1,79 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3, [Al^{3+}] = 2,00 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3, [Al(OH)_4^-] = 1,59 \cdot 10^{-7} \text{ mol/dm}^3;$$

$$\text{c/ csap} = 4,99 \cdot 10^{-4} \text{ mól, } S = 1,59 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3 = [Al(OH)_4^-];$$

$$\text{d/ csap} = 4,21 \cdot 10^{-4} \text{ mól, } S = 1,59 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3 = [Al(OH)_4^-]$$

230. 1,00 dm³ pH = 13,00 nátrium-hidroxid oldatban hány g fém cinket oldhatunk fel, hogy még éppen ne váljon le cink-hidroxid csapadék? (At = 65,37)

$$0,015 \text{ g}$$

231. Adja meg azt a pH-tartományt, amelyben az 1,00 dm³ oldattal érintkező 1,00 mmól ezüst-kromát még éppen csapadék! A pH-t salétromsavval ill. ammóniával állítjuk be.

$$pH = 3,28 - 10,18$$

232. Leválasztható-e 1,00 dm³ oldatból 23,3 g K₂CrO₄-tal (Mt = 194,2) a c_{fémion} = 0,100 mol/dm³, c_{EDTE} = 0,100 mol/dm³ kiindulási koncentrációjú oldatokból

a/ az PbCrO₄-, b/ az Ag₂CrO₄-, c/ a SrCrO₄ csapadék?

$$\text{a/ igen, } 2,7 \cdot 10^{-11} > L; \quad \text{b/ igen, } 6,0 \cdot 10^{-10} > L; \quad \text{c/ nem, } 1,9 \cdot 10^{-6} < L$$

233. Kimutatható-e a Fe(II)-ion Ni(II)-ion mellett 3,00 mol/dm³ koncentrációjú NaOH-dal abban az oldatban, amelynek 1,00 dm³-e 0,030 molnyit tartalmaz mindkét ionból, és EDTE-re nézve 0,100 mol/dm³ koncentrációjú?

$$\text{Igen, } Ni(OH)_2 \text{ nem válik le, } 1,7 \cdot 10^{-18} < L$$

234. Mennyi az egyensúlyi kalcium(II)-ion-koncentráció abban az oldatban, melyben a c_{Ca(II)} = 0,050 mol/dm³, a c_{EDTE} = 0,100 mol/dm³, és az oldat pH-ja 7,00. Válik-e le csapadék az oldatból, ha 10,0 cm³-éhez 10,0 cm³ 0,400 mol/dm³ koncentrációjú Na₂SO₄-oldatot adunk?

$$[Ca^{2+}] = 5,13 \cdot 10^{-8} \text{ mol/dm}^3, \quad \text{nem, } 1,025 \cdot 10^{-8} < L$$

235. Mennyi az PbCrO₄ oldhatósága (mol/dm³):

a/ pH = 6,00-ra pufferolt 0,100 mol/dm³ koncentrációjú EDTE-oldatban?

b/ pH = 6,00-ra pufferolt, EDTE-re 0,100 mol/dm³ és K₂CrO₄-ra 0,200 mol/dm³ koncentrációjú oldatban?

c/ pH = 3,00-ra pufferolt 0,100 mol/dm³ koncentrációjú EDTE-oldatban?

d/ pH = 3,00-ra pufferolt, EDTE-re 0,100 mol/dm³ és K₂CrO₄-ra 0,200 mol/dm³ koncentrációjú oldatban?

$$0,0997 \text{ mol/dm}^3, \quad 0,0992 \text{ mol/dm}^3, \quad 0,0410 \text{ mol/dm}^3, \quad 0,0118 \text{ mol/dm}^3$$

236. A [BaEDTE]²⁻ komplex 0,050 mol/dm³ koncentrációjú, 11,00-es pH-jú oldatának 100 cm³-éhez hány cm³ 2,0 · 10⁻⁴ mol/dm³ koncentrációjú K₂SO₄-oldatot kell adni, hogy a BaSO₄ leválása éppen elkezdődjön?

$$v = \dots \text{ és } \dots \text{ cm}^3 \text{ (???)}$$

237. Leválasztható-e (NH₄)₂S-dal a CoS csapadék, ha 100 cm³ [CoY]²⁻-ra nézve 0,100 mol/dm³ oldatot 100 cm³ 2,00 mol/dm³ (NH₄)₂S-oldattal elegyítünk?

$$\text{Igen, } ([H^+] = 1,17 \cdot 10^{-12}) \quad 1,6 \cdot 10^{-12} > L$$

238. Leválasztható-e (NH₄)₂S-dal a CoS csapadék, ha 100 cm³ [CoY]²⁻-ra nézve 0,100 mol/dm³ oldatot 100 cm³ 2,00 mol/dm³ (NH₄)₂S-oldattal elegyítünk?

$$\text{Igen, } ([H^+] = 1,17 \cdot 10^{-12}) \quad 1,6 \cdot 10^{-12} > L$$

239. Egy MX összetételű csapadék oldhatósági szorzata $1,0 \cdot 10^{-16}$. A csapadék L ligandum oldatában komplexképződés közben oldódik. A komplex stabilitási állandója $7,0 \cdot 10^{16}$. $1,0 \cdot 10^{-3}$ mólnyi csapadékot 100 cm^3 $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú ligandum-oldat képes feloldani. Számítsuk ki a komplexben a koordinációs szám közelítő értékét!
 $n = 4$
240. A 3-metil-benzoésav ($M_t = 136,1$) oldhatósága vízben szobahőfokon $0,855 \text{ g/dm}^3$, savi disszociációs állandója: $K_s = 5,3 \cdot 10^{-5}$. Mennyi lesz a sav oldhatósága $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú perklórsav-oldatban?
 $S = 5,73 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$
241. Milyen pH tartományban lesz csapadék a kálium-hidrogéntartarát $0,0300 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú oldatában?
 $pH = 2,89 - 4,67$
242. A telített benzoésav-oldat pH-ja $2,90$. $50,0 \text{ cm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-benzoát-oldathoz cseppenként $0,500 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú HCl-oldatot adagolunk. Hány cm^3 sósav-oldat adagolása után indul meg a benzoésav kiválása az oldatból? Mekkora lesz ekkor az oldat pH-ja?
 $v = 2,65 \text{ cm}^3$, $pH = 4,64$
243. Az acetil-szalicilsav, az „aspirin” ($C_9H_8O_4$, $M_t = 180,2$) gyenge egyértékű sav, $pK_s = 3,49$. Oldhatósága vízben szobahőfokon $3,55 \text{ g/dm}^3$. Nátrium-sója viszont jól oldódik vízben.
a/ Számítsa ki a telített aspirin-oldat pH-ját! Adja meg az összes részecske (speciész) koncentrációját!
b/ Adja meg azt a minimális NaOH mennyiséget (g), ami ahhoz szükséges, hogy $0,100 \text{ mol}$ aspirint $1,00 \text{ dm}^3$ vízben oldatban tartson. Számítsa ki az így nyert vizes oldat pH-ját! ($M_t = 40,0$)
a/ $[HA] = 1,73 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3$, $[H^+] = [A^-] = 2,37 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $pH = 2,63$
b/ $m = 3,31 \text{ g}$, $pH = 4,17$
244. A $\text{CaSO}_4(\text{aq}) \rightleftharpoons \text{Ca}^{2+} + \text{SO}_4^{2-}$ folyamat állandója: $K_d = 5,2 \cdot 10^{-3}$. Tehát a vízben feloldódott CaSO_4 csak részben disszociál. Számítsuk ki a kalcium-szulfát tényleges oldékonyságát
a/ tiszta vízben, (Vö. 134. feladat)
b/ $0,0100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú Na_2SO_4 -oldatban!
c/ Adjuk meg mindkét esetben a nemdisszociált forma százalékos arányát!
 $S: 9,66 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $6,75 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$; $48,8 \%$ ill. $69,8 \%$
245. $50,0 \text{ cm}^3$ $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2$ -oldathoz $50,0 \text{ cm}^3$ mekkora koncentrációjú KI-ot kell adni, hogy a kezdetben leváló csapadék éppen feloldódjon? Végezzünk el hasonló számítást $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ esetében is!
 $c = 0,479 \text{ mol/dm}^3$ ill. lehetetlen????
246. Szilárd MgF_2 -ot ($M_t = 62,3$) vízzel összekeverünk. A keletkező telített oldat koncentrációja: $0,1308 \text{ g/dm}^3$. Az oldatban MgF^+ forma jelenlétével is számolnunk kell.
a/ Számítsa ki az oldatban a F^- , Mg^{2+} , MgF^+ koncentrációját, és a MgF_2 oldhatósági szorzatát! A MgF^+ képződési állandója: $K = 63$. (HF jelenlétével ne számoljon!)
b/ Adja meg a MgF_2 oldhatóságát olyan F^- -oldatban, amelyben a $[\text{F}^-] = 0,10 \text{ mol/dm}^3$!
 $[\text{F}^-] = 3,79 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, $[\text{Mg}^{2+}] = 1,69 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$,
 $[\text{MgF}^+] = 4,1 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$, $L = 2,43 \cdot 10^{-8}$, $S = 1,77 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$
247. A réz(II)ion klorokomplexének stabilitási állandója: $\beta_2 = 7,90 \cdot 10^4$. Mekkora a CuCl oldhatósága, ha az oldatban a NaCl koncentrációja
a/ $1,0 \text{ mol/dm}^3$, b/ $1,0 \cdot 10^{-1} \text{ mol/dm}^3$, c/ $1,0 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3$,
d/ $1,0 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, e/ $1,0 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$?
??? $S: \dots \text{ mol/dm}^3$, $\dots \text{ mol/dm}^3$, $\dots \text{ mol/dm}^3$, $\dots \text{ mol/dm}^3$, $\dots \text{ mol/dm}^3$
248. Mekkora a ZnS és a MnS oldhatósága $pH = 7,00$ -re pufferolt oldatban ill. desztillált vízben?
???.....???
249. $15,0 \text{ dm}^3$ telített CuCrO_4 -oldathoz, ill. ugyanilyen térfogatú telített CuCO_3 oldathoz hány cm^3 $0,00100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú NaOH -oldatot kell adni, hogy megkezdődjön a csapadék leválása? (A térfogati kontrakciótól eltekintünk.)
 $\text{CuCrO}_4: v = 4,40 \text{ cm}^3$ (???), $\text{CuCO}_3: v = 54,2 \text{ cm}^3$ (???)